

cià. Citem entre molts:

Mas de Llomes, en el terme d'Ares del Maestrat (XXVIII, 85.2).

Les Llomes, sengles partides dels termes de Simat de Valldigna (GGRV II, 170), Ibi (XXXV, 162.18) i 5 Xixona (XXXV, 162.18).

Mas de Lloletes, en el terme de Castellfort (Ports de Morella) (XXVIII, 75.18).

La Llomera, partida del terme de Laguar (Març de Dénia) (XXXIV, 150.18).

Llomà(r), V. *Alomar*

LLOMAINA i Llomandilla

Barranc de Lloina, en el terme de Vilamarxant (Camp de Llíria) (XXX, 107.6). Pot venir d'un mossàrab *lom(ba)maya* provinent de LUMBA MAGNA 'llo- 20 ma o serrat gran', un poc alterat per l'àrab, que no té la consonant *ʔ*.

La Llomandilla, partida del terme d'Ontinyent (Vall d'Albaida) (XXXII, 114.13).

Sembla ser un compost de *lloma* amb l'ètimon d'*Antella* (veg. aquest art.) 'antella de la lloma' amb 25 *ʔ > d* i *e > i* per la pronúncia arabitzant (la composició s'explicaria millor sobretot si és un compost ja format per l'àrab dels moriscos).

LLOMBAI

Nom de l'important poble valencià situat uns 30 k. al SO. de València i uns 7 al NO. de Carlet. I d'altres dues localitats antigues del País.

1) PRON. *ʎombáɨ* a Carlet, Catadau i Alcúdia (J.G.M. 1963; id. en les enq. de 1952 en el poble mateix (XXX, 160-7) i en tots els veïns; en particular al seu fill, l'il·lustre amic Eliseu Climent; gentilici: *llombains* a Carlet 1935 etc.

MENCIONS ANT. En el *Rept.*, *Alumber*, que junt amb *Catadauro* formen una alqueria de la Vall d'Alcalà, (Bof. 375) en una donació de 1238; 1276: *Lombay* doc. de Pere el Gran (Soldevila, *Pere el Gran* II, 1ª part, 64; Mtz. Fdo., *DocValACA*, II, 14); c. 1450: *Lombay*: dietari del capellà d'Anfós el Magnànim (SSiv., *Quaresma d.S.V.F.*, p.IX). Ja era parròquia cristiana el 1328; tanmateix continuà havent-hi forta població morisca, amb 80 cases de «cristians nous» c. 1580; en dona altres notícies SSiv. (279-80) del 50 S. XIV, 1330, i 1545.

De resultes de l'expulsió quedà quasi despoblat, i així se li va donar carta de població, en l'any 1611 (cf. *Lz.Vargas*, II, 143), per la qual passaren a residir-hi els cristians vells del veí *Alédua*. Segons 55 Lapeyre (p.41), tenia 100 focs moriscos el 1527, 58

el 1572, 71 el 1602, i 75 el 1609; junt amb 26 i 52 cristians vells en els anys 1578 i 1609.

2) *Llombay* alq. ant. del te. de Borrians (V. Forner, *BSCC* XIV, 263; i segons l'enq. de 1961 a Borriana XXIX, 145ss.).

3) Id., llogaret de la Vall de Gallinera, anex del te. d'Alpatró, que el 1535 hi consta amb 11 cases de moriscos, depenent del Duc de Gandia, (SSiv. 279). Ja tornava a ser poblat en temps de Cavanilles, i 10 avui té 180 habitants; enq. de 1963, XXXIII, 123ss.

La doble forma *Lombai* i *Alumber* (<*Al-l*>) ja prova que és nom heretat del mossàrab, amb una pron. *ʎombáɨ*, o *ʎombáɨɨ*; després catalanitzada, en part com *Al-lumber*, i en part *Llobair* reduït a *Llobai*: 15 a la manera de PETRARIOS > *Patraix* > *Patraix*, *Cardaix*, *Barraix*, *Beni-arrupaix*.

La caiguda de *-r* darrere diftong és paral·lela a la que veiem en l'immediat *Catadau* < *Catadaur*(o) El radical és el de LUMBUS 'lloim', 'serrat', com en 20 *lloma*= cast. *loma*, port. *lomba*, 'muntanyola'. Amb sufix semblant, fem. *Lombera* prov. de Santander, *Lomeira* prov. Pontevedra, *Lombera* a la de Lleó. També la vila de *Lombez* gascona, entre el Gers i la H-Gar. ha de tenir el mateix ètimon, puix que consta en la forma *Lomberis* l'any 1305, en què l'abat 25 *Lombés* acompanya el papa, en un viatge de Bordeus a Tolosa (Finke, *Acta Ar.* III, 139).

Altres formes mossàrabs, *Els Llombers* (*ʎombérs*), pda. del te. de Calp. (XXXV, 13 ss.).

30 *Llombell*, te. Quatretondeta (XXXV, 56ss.), pot venir també de *ʎombáɨɨ*, amb *r > l* segons la pronúncia morisca.

Els Llombars (que hom grafia a tort *Llombards*), poblet mallorquí agr. a Santanyí, com demostrem 35 en el vol. I, 184-5, i 32, ha de venir de la forma mossàrab *Lombars*, de LUMBARES o LUMBARIOS: totes les dades antigues (que ja hi assenyalen) són sense *-d*.

Altres derivats mossàrabs de LUMBUS. En *Top.Hesp.* 40 vaig indicar, a base de dades antigues, que un vell nom *Nogalte*, cap a Almeria, prové per dissimilació *l-l > n-l* de *Lobalte* (*Lomb-*) LUMBU ALTU.

Del simple LUMBUS (probt. amb sentit 'lloima') vénen sengles partides a Ontinyent, Margalida (XXXII 1122ss., XXXIII, 134ss.) i Benissoda (XXXII, 12811), dites el *Llombo* (GGRV vol. II, 47). La de Margalida, em consta escrita *Lombo*, en doc. de 1535, com situada a la vall de Planes d'Alcoi (SSiv.; Mtz.Fdo., *Doc.Val.ACA* I, 611). Un *Lumbo* en el terme 45 d'Albaida en doc. de 1271 (*El Arch* IV, 709).

Fora de la zona de substrat mossàrab. *Llumbriguers* o *ʎombáɨɨɨ*, mas del Ripollès, te. La Vola (xiii, 22). I *Llombriguens*, pda. a l'Isàvena, prop del poble de Beranui: en aquests es tractarà de derivats del cat. ant. *lomb*le (SS. XIII-XV), provinent del dim. LUMBULUS (*DECAT.* VI, 233b6ss) partint de